

Després de la diada

L'èxit de la diada del 18 de maig a Palma és incontestable. Va servir per treure al carrer milers de mallorquins. Tothom va cridar que Balears fos considerada com una comunitat històrica. Una cosa és l'èxit que perseguien els organitzadors —el mateix fet immediat de la diada: aconseguir la imatge del mosaic— i una altra molt diferent si l'esperit de la diada tindrà èxit.

D'entrada existeix un terrible problema conceptual.

A Mallorca els mallorquins ens omplim la boca reclamant que "les Balears" siguin considerades comunitat històrica quan aquest concepte polític, tant a les Pitiüses com a Menorca, només significa "balearisme mallorquí". O sigui: centralisme. On va ser la diada de Menorca, d'Eivissa, de Formentera? Enlloc. La desvertebració de les Balears és un impediment enorme per enllestir qualsevol procés de canvi de l'Estatut. Els recels, després de tretze anys d'autonomia, no solament no han desaparegut, sinó que es pot dir que cada dia són superiors. Així doncs, el primer pas és aclarir quin model volem: per a què han de servir els consells insulars, per a què serviran el govern i la comunitat, per a què servirà el Parlament...

Cal cercar un compromís polític "balear". Que sigui estable i acceptable per totes les illes. Això no vol dir inventar-se cap "país balear", que mai no ha existit ni existirà. Però s'ha de ser realista: el marc polític de comunitat autònoma és el balear. No un altre.

Iniciar un procés —si es fa de veres i no solament per declaracions formals, com s'ha fet fins ara— sense haver acordat prèviament l'estructuració "balear" és inútil. És necessari que cada secció insular de cada partit es defineixi clarament. No és prou que ho facin les direccions orgàniques, totes establertes a Palma. No són només els partits que han de parlar. S'ha d'obrir un gran debat social a cada illa. Tothom ha d'opinar abans que es pugui discutir al Parlament.

Fer diades a Mallorca reclamant per a Balears allò que ningú no ha consultat a Menorca, Eivissa i Formentera,

no portarà enlloc. En aquest sentit els organitzadors de la diada no anaren gaire fins.

Un altre element clau serà la posició que adopti cada partit polític. El PSM i EU ja han demanat que el Parlament iniciï els tràmits de la reforma. Massa precipitació. Primer s'ha de saber què vol la societat de cada illa. Només així es tindrà una mínima possibilitat d'èxit.

Després s'haurien de vèncer les temptacions de fer política "a la madrilenya". És a dir, que el PSOE prengui una posició en funció dels seus interessos a Balears i no en

funció dels interessos del partit en l'àmbit estatal. Ara bé, també és cert que durant tretze anys el PP sempre ha utilitzat la política autònoma —reforma d'Estatut inclosa— com a arma contra el govern socialista de Madrid. Seria trist que el PSOE fes el mateix, però no seria estrany.

Caldria saber també la posició de la resta de partits. Els nacionalistes sempre han demanat molt, a l'hora de reformar l'Estatut. Haurien de fer un exercici de realisme. Demanar per a les Balears, per exemple, el concert econòmic queda molt bé, però no s'obtindrà. Forçar que el text de la reforma l'incorpori és introduir elements de pertorbació totalment gratuïts.

Per la seva part Esquerra Unida haurà de vèncer els *solidarismes* cosmètics. Una cosa

és la solidaritat i una altra la capacitat d'autogovern de les Illes. No tenen res a veure. L'actitud clara que ha adoptat Eberhard Grosske permet veure amb esperança la línia definitiva d'EU.

El mateix realisme cal demanar als Verds. Només amb un major autogovern tindrem —si més no teòricament— capacitat per defensar millor el medi ambient.

I el PP? De moment apuntant-se a tot, Diada inclosa. Ja veurem què fan quan arribi el moment. Potser ens diran una vegada més: "nosaltres volem, però Madrid no ens deixa". Soler tindrà una prova de foc. Si arriba el moment de la reforma no hi valdran bones paraules. Només capacitat real d'influir a Madrid.

La reforma de l'Estatut per equipar les Balears a les comunitats del 151 és justa, necessària... i difícil. Només amb el consens hi haurà possibilitats davant Madrid. ■

MIQUEL PAYERAS

"Fer diades a Mallorca reclamant allò que ningú no ha consultat a Menorca, Eivissa i Formentera no portarà enlloc. En aquest sentit els organitzadors no anaren gaire fins."